

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11-02-33258-02 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

לפני כב' השופטת ריבה ניב

תובע אהוד אולמרט

נגד

נתבעים 1. משה לדור
2. הוצאת עיתון הארץ בע"מ

ב"כ התובע: עו"ד אלי זוהר, עו"ד רקפת פלד
ב"כ המדינה: עו"ד כרמית בן אליעזר, עו"ד שירלי אנגלרד

החלטה

לפני הודעת המדינה על הכרה בחסינות עובד ציבור (להלן "ההודעה") ובקשה לדחיית התביעה האישית כנגד פרקליט המדינה - ומנגד "הודעת השגה" מטעם התובע על הודעה זו.

1. התביעה שלפני הוגשה על ידי ראש הממשלה לשעבר, מר אהוד אולמרט, (להלן: "התובע") בעקבות ראיון עיתונאי שנערך עם פרקליט המדינה, מר משה לדור (להלן: "הנתבע"/ "פרקליט המדינה"), ופורסם במוסף סוף השבוע של עיתון "הארץ" מיום 11/2/11. בריאיון, התייחס פרקליט המדינה לעדותו המוקדמת של העד מר טלנסקי, "פרשת ההלוואה" ממר אלמליח ו"פרשת הולילנד" לגביה נחקר התובע. התביעה הוגשה בגין הוצאת לשון הרע, הפרת חובה חקוקה ועוולה חוקתית. הנתבע הגיש בקשה לסילוק על הסף וזו נדחתה. לאחר מכן הגישה המדינה הודעה על הכרה בחסינות עובד ציבור. כנגד ההודעה האחרונה מכוונת הבקשה שלפני.

2. תמצית טענות התובע

לטענת התובע, אין לקבל את ההודעה הואיל והריאיון שנערך עם פרקליט המדינה אינו חלק מ"תפקידו השלטוני" כפרקליט המדינה והוא אף מנוגד לו, בהתייחסו לכתב אישום תלוי ועומד שהמרוויין חתום עליו. לשיטתו, התייחסותו של הנתבע להלוואה שקיבל התובע ממר אלמליח וקביעתו כי מדובר "בסיפור שערורייתי בצורה בלתי רגילה" כמו גם טענתו השגויה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33258-02-11 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

1 לפיה לא הוחזרה ההלואה- חורגים מהאמור בכתב האישום ומהווים התבטאויות שיש בהן
2 משום הוצאת לשון הרע - שלא בתום לב.

3
4 .3. התנאי למתן חסינות לעובד ציבור הוא כי המעשה שעשה נעשה "תוך כדי מילוי תפקידו" וכי
5 לא נעשה ביוזמה מתוך כוונה לגרום נזק או בשוויון נפש לאפשרות גרימתו. ההחלטה להעניק
6 חסינות לנתבע לוקה, לשיטת התובע, בחוסר סבירות, משום שהתייחס בכתבה להיבטים
7 ציבוריים שהתובע לא נחקר עליהם במשטרת ישראל ולא נבדקו ע"י פרקליטות המדינה.
8

9 .4. לחלופין, התבקש בית המשפט לדחות את מועד ההחלטה על מתן הכרה בחסינות למועד
10 מאוחר יותר, לאחר שמיעת ההוכחות בעניין, שכן הקביעה בדבר הפעלת החריג להכרה
11 בחסינות הן בנוגע לשאלה האם ההתבטאויות נעשתה במסגרת תפקידו והן בנוגע לתום ליבו
12 של הנתבע, מצריכה בירור עובדתי שיוכל להתברר רק בשלב מאוחר יותר של ההליך
13 המשפטי.
14

5. תמצית טענות המדינה

15
16 הכלל הוא שהודעה על הכרת המדינה בחסינות עובד הציבור תינתן לאחר שבדקה כי פעל
17 תוך מילוי תפקידו וכי לא התקיים החריג לחסינות, קרי, שאין מדובר בפעולה שנעשתה
18 ביוזמה מתוך כוונה לגרום לנזק או מתוך שוויון נפש לאפשרות גרימתו. לטענת המדינה
19 הודיעה כדין על הכרתה בחסינותו של הנתבע מפני התביעה, לאחר שבדקה ומצאה על יסוד
20 התשתית שעמדה לפניו – הכוללת את כתב התביעה ונספחיו – כי הנתבע עומד בדרישות
21 אילו.
22

23 .6. הכלל הוא שהודעה מסוג זה גורמת לדחיית התביעה האישית כנגד עובד הציבור, אלא אם
24 הגיש התובע בקשה לקבוע שאין מתקיימים תנאי החסינות ובקשתו התקבלה. משמוגשת
25 בקשה כזו, מוטל על התובע נטל מוגבר, להראות כי נפל פגם מהותי היורד לשורשה של
26 ההחלטה המינהלית. תפקידו של בית המשפט לבחון את סבירות ההודעה ולא את המעשה
27 בגינו הוגשה התובענה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11-02-33258-02 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

לשיטת המדינה, יכול שתחול החסינות גם אם ביצע עובד הציבור עוולות בנזיקין- ובכלל זה
שלנות והפרת חובה חקוקה, ובתנאי שפעל בתום לב. ככל שלתובע זכות לקבלת פיצוי –
זכות זו נשמרת לו, שכן המדינה עומדת בנעלי עובד המדינה.

תמצית תשובת התובע

7.

לשיטת התובע, הודאתו של הנתבע כי הריאיון שניתן על ידו היה חריג בסוגו ובהיקפו
מוכיחה כי לא ניתן תוך כדי מילוי תפקידו כעובד ציבור. עוד השיב התובע כי השגתו כנגד
החלטת ההכרה הוגשה על פי דין.

דיון- המסגרת הנורמטיבית

8.

בתקנות הנזיקין (אחריות עובדי ציבור), התשס"ו-2006, נקבעו ההוראות הבאות:
"10. על הגשת בקשה לפי סעיפים 7ב(ג) או 7ד(ד) או 7ג(א) לפקודה יחולו הוראות סימן א'
לפרק כ' בתקנות סדר הדין, בשינויים המחויבים ובכפוף להוראות תקנות אלה.
11. (א) במועד שנקבע לדיון יתייצבו המצהירים לחקירה על תצהיריהם, אלא אם כן
הורה בית המשפט אחרת.

(ב) הדיון בבקשה יסתיים בתוך יום אחד; ראה בית המשפט כי יש צורך בכך, רשאי
הוא לקבוע ימי דיונים נוספים, ברציפות ככל האפשר, עד גמר חקירת העדים.
(ג) בעלי הדין רשאים להגיש לבית המשפט, עד שבעה ימים לפני המועד שנקבע
לדיון, רשימת אסמכתאות משפטיות ועיקרי טיעון בכתב; סיכום טענות בעלי הדין יהיה
בעל פה ביום הדיון בבקשה לאחר סיום הבאת הראיות.
(ד) בית המשפט ייתן החלטה בבקשה לכל המאוחר בתוך 14 ימים, לכל המאוחר,
מתום הדיון בבקשה, ולפני מתן כל החלטה אחרת בתובענה".

"הצעת החוק אף נותנת מענה לשאלה באיזה מועד תתברר בקשה לדחיית תובענה על הסף,
בהתאם לפקודת הנזיקין (תיקון מס' 10) וקובעת: "הבירור במסגרת ההליך המוצע יתבצע
בשלב ראשוני של התביעה; ... לפיכך, מוטל עליה לברר את העניין בשלב הראשוני של
התביעה, זאת כדי למנוע אי-בהירות ואי-וודאות באשר לזהות הנתבע ולעובדות הטעונות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33258-02-11 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

הוכחה "...". ואכן, תקנה 11 לתקנות הנזיקין קובעת, כי הדיון בבקשה יסתיים ביום אחד, אלא אם יש צורך בימי דיונים נוספים, והכל על-פי ראות עיניו של המותב היושב בדיון. עוד קובעת תקנה 11, כי "בית המשפט יתן החלטה בבקשה לכל המאוחר בתוך 14 ימים..."
ברע (ת"א) 1934/07 מדינת ישראל / המשרד לאיכות סביבה/מחוז מרכז נ' מרדכי ספוז'ניקוב בע"מ (2007) (פורסם בנבו). מכיוון שכך, הבקשה לדחיית הבירור בשאלת החסינות לסופו של ההליך- נדחתה.

10. בסי' 7א' (א) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה") נקבע:
 "לא תוגש תובענה נגד עובד ציבור על מעשה שעשה תוך כדי מילוי תפקידו השלטוני כעובד ציבור, המקום אחריות בנזיקין; הוראה זו לא תחול על מעשה כאמור שנעשה ביוזעין מתוך כוונה לגרום נזק או בשוויון נפש לאפשרות גרימתו במעשה כאמור".

בסעיף 7ב. לפקודה נקבע:
 (א) הוגשה תובענה נגד עובד המדינה על מעשה שנעשה בעת מילוי תפקידו כעובד המדינה, וטענה המדינה בהודעה לבית המשפט לקיומה של חסינות לפי סעיף 7א לגבי מעשה העובד, אם נעשה המעשה, תצורף המדינה להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת.
 (ב) ביקשה המדינה, בהודעתה לפי סעיף קטן (א), כי תידחה התובענה נגד עובד המדינה – תידחה התובענה נגדו, ויראו את התובענה כאילו הוגשה נגד המדינה מכוח אחריותה למעשהו של עובד המדינה לפי סעיפים 13 או 14, ואת מעשה עובד המדינה כאילו נעשה תוך כדי מילוי תפקידו.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב) רשאי התובע לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שלא מתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א; קבע בית המשפט כאמור, לא תידחה התובענה נגד עובד המדינה, ולא יחולו הוראות סעיף קטן (ב).
 (ד)....

11. סי' 4 לתקנות הנזיקין (אחריות עובד ציבור), התשס"ו-2006 מורה על הגשת ההודעה מטעם המדינה ובמבוא לדברי ההסבר להצעת חוק לתיקון פקודת הנזיקין (מס' 10) (אחריות עובדי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11-02-33258 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

הציבור), התשס"ג-2002, נכתב (בעמוד 134):

”בעניין אחריותם של עובדי המדינה או עובדי רשויות ציבוריות קיימות גישות שונות: הגישה התומכת בהטלת אחריות רחבה על עובדי הציבור גורסת כי אין מקום לסטות מהכלל של אחריות בנזיקין רק משום שאדם פעל למען הציבור, הואיל ואין הצדקה להבחין בין עובד הציבור לבין כל עובד אחר, וכי קיים חשש להפסד ההיבט ההרתעתי של דיני הנזיקין לגבי עובד הציבור.

הגישה התומכת בהרחבת חסינותם של עובדי הציבור גורסת כי אין מקום שעובדים אלו יישאו באחריות כאשר הם פועלים בתום לב במהלך עבודתם, בין השאר, משיקולים אלה: קיים חשש מפני הרתעת יתר של עובדי הציבור, שעלולה לפגוע, באופן משמעותי, בפעילות הרשות הציבורית או המדינה ועובדיה; הטלת אחריות בנזיקין עלולה לעוות את שיקול הדעת של עובדי הציבור בכך שיעניקו משקל יתר לסיכון להתבע בידי גורם מסויים, במקום לקבל החלטות בהתאם לעניין החברתי; ריבוי תביעות כנגד עובדי הציבור עלול לגרום לשיבוש פעילותם; נימוק אחר נובע מהספק אם יש מקום להתערבות בית המשפט בדרך של ביקורת נזיקית בשיקול דעת המדינה...בהקשר זה נטען גם כי לא הוכח קשר בין הטלת אחריות רחבה על עובדי ציבור לבין התנהגותם בזהירות ראויה.

בהצעת החוק מוצע להרחיב את חסינותם של עובדי הציבור מנימוקים אלה: מוצדק להכיר במעמד המיוחד של עובדי ציבור מכיוון שהם חשופים לסיכוני אחריות עקב אפשרות ההיזק הרחבה של הרשות; עובדי הציבור נתונים ללחצים בדרך של הגשת תביעות אישיות בלתי מוצדקות או איום בהגשת תביעות כאלה, דבר העלול להשפיע על תפקודם ולשבש את פעילותה של הרשות הציבורית; מבחינת כושר הפיצוי, המדינה או הרשות הצביורית היא בעלת המשאבים הכספיים ובעלת היכולת לפזר את הנזק והתביעה האישית כנגד עובד הציבור אינה מוסיפה דבר לנפגע..."

12. אופי הביקורת על ההחלטה הינו מנהלי במהותו, כמתחייב מהעובדה שמדובר בביקורת על החלטה שלטונית ונטל ההוכחה בעניין זה יוטל על הטוען כנגד החלטת המדינה (ר' עמ' 157 לדברי ההסבר).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11-02-33258 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

"הנושא העומד לביקורת שיפוטית בהקשר זה הינו החלטת המדינה למסור הודעת הכרה, דהיינו – לפרוש חסותה על מעשי "המעוולים", ככל שיוכחו – ולא דווקא השאלה האם נעשו המעשים במסגרת תפקידו השלטוני של העובד או האם נעשו ביוזעין, מתוך כוונה לגרום נזק או בשוויון נפש לאפשרות גרימתו במעשה, כאמור. קרי – מדובר בהחלטה שלטונית העומדת לביקורת שיפוטית של בית המשפט"

ברע (ת"א) 1934/07 מדינת ישראל / המשרד לאיכות סביבה/מחוז מרכז נ' מרדכי

ספוז'ניקוב בע"מ (2007) (פורסם בנבו).

"...הבדיקה לפי תיקון מס' 10 לפקודת הנזיקין נועדה אך ורק לבדוק את תקינות מעשה השלטון על-פי אמות-מידה של המשפט המינהלי, קרי – השיקולים שעמדו בבסיס החלטת ההכרה שהוגשה על-ידי המדינה לבית המשפט. ואילו במסגרת שמיעת הראיות לגופן תיבדק ותיבחן חבותה הנזיקית של המדינה, אשר באה לידי ביטוי בהתנהלות והתנהגות עובדיה כלפי החברה, והנזק הלכאורי שנגרם לחברה ולעסקיה בגין התנהלות זו." (ר' שם) וראה גם בג"צ 127/80 אודם נ' ראש עיריית תל-אביב – יפו ואח', עמ' 121 (טרם פורסם).

13. בעתירות בעניינים שונים שהוגשו לבג"ץ בעניינו של מר משה קצב, התייחס כב' השופט אי לוי לראיונות מול גורמי התקשורת:

"כשופט, מתקשה אני להשלים עם הדבר. ראשית, טמון בו סיכון ממשי להשפעה, אם לא על בית-המשפט הרי על אלה העשויים לשמש עדי מפתח בפרשה (ע"פ 696/81 אזולאי נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(2) 565 (1983); ... אם בפי טרוניה, היא לא תוכל לפסוח על היועץ המשפטי לממשלה והכפופים לו, העושים במלאכה מחיתוליה ועד סופה, מן ההחלטה על חקירה ועד הגשתו של כתב אישום. אלה נדרשים לעריכתו של חשבון נפש באשר להתנהלותם אל מול כלי התקשורת, ולא בפרשה זו בלבד, כי אם כדפוס הולך ונמשך. פירותיו הרעים נתנו אותותיהם בעבר, וכוונתי היא למקרים אחרים בהם נחקרו או הועמדו לדין אישי ציבור, אך דומה כי הם הבשילו, עד לכדי פגיעה, בפרשה הנוכחית. אומר ראשית, כי אין זה מתקבל על הדעת שגורמי אכיפת החוק יגוררו, על כורחם או חלילה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33258-02-11 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

בכוונת מכוון, אל הזירה התקשורתית.... " (בגץ 5699/07 פלונית (א') נ' היועץ המשפטי לממשלה (2008)) (פורסם בנבו))

14. בתגובת המדינה פירטה את שיקוליה להענקת החסינות :

"47. המדובר בריאיון חריג מבחינת סוגו והיקפו שניתן על ידי פרקליט המדינה לכלי תקשורת, במלאת שלוש שנים לכהונתו.

48. במהלך תקופה זו הגיעו לדוברות משרד המשפטים בקשות רבות, תכופות ומגוונות לראיין את פרקליט המדינה – וזאת בשל מגוון וייחוד הנושאים שבהם מעורבת הפרקליטות המצויים בטיפול ואשר מצויים בלב העניין הציבורי הרחב. הפרקליטות היא מן הארגונים המסוקרים ביותר במדינת ישראל, והיא מצויה לעיתים קרובות "בעין הסערה" התקשורתית בישראל.

49. בהמלצת דובר המשרד, ועל יסוד התפישה כי מחובתה של הפרקליטות, בין היתר, למסור דין וחשבון לציבור והחשיבות הרבה של החשיפה התקשורתית של עבודת הפרקליטות, החליט פרקליט המדינה (אשר עד למתן ריאיון זה לא הרבה להתראיין לכלי התקשורת), להיעתר לבקשה ולקיים ריאיון רחב, המתייחס לשורת נושאים שבליבת עבודתה של הפרקליטות, מעמדה בציבוריות הישראלית, והתפקיד שהיא ממלאת בקידום ההגנה על שלטון החוק.

...

51. בסופו של דבר, פורסם ריאיון אשר השתרע על פני כשישה עמודי מלל, במסגרתם התייחס פרקליט המדינה לסוגיות שונות ומגוונות הנמצאות במרכז תשומת הלב והעניין הציבורי בחודשים ובשנים האחרונות, ורק חלק קטן ממנו נוגע לתובע במישרין.

...

53. הריאיון ניתן על ידי פרקליט המדינה כשנה ומחצה לאחר הגשת כתב האישום כנגד התובע, בעיתוי שאין לו כל זיקה לאיזה משלבי ההליך הפלילי המתנהל כנגד התובע. יודגש כי פרקליט המדינה נזהר במהלך הריאיון מלהביע דעה בקשר לסוגיה התלויה ועומדת להכרעת בית המשפט בהליך הפלילי בעניינו של התובע כמו גם בעניינם של אחרים, אלא אם הסוגיות הוכרעו כבר או שמדובר היה במחזור של טענות שכבר נטענו.

...

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33258-02-11 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

57. כמפורט בנימוקי הודעת ההכרה, מטבע הדברים, יש עניין ציבורי רב בתפקיד שממלא פרקליט המדינה ובעניינים הציבוריים המצויים באחריותו. בנוסף, הבאת הנושאים המרכזיים שמצויים בטיפול הפרקליטות לידיעת הציבור, מהווה מרכיב חשוב בקידום האינטרסים הציבוריים עליהם מופקדת הפרקליטות, ובראש הראשונה שלטון החוק, התנהלות שלטונית תקינה והשוויון בפני החוק.

58, לאור זאת, הענקת ריאיון לכלי תקשורת בעניינים אלו מהווה חלק בלתי נפרד ממילוי תפקידו השלטוני של פרקליט המדינה, ואף נגזרת מהעיקרון של זכות הציבור לדעת. 59. עוד קבעה המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, כי ממכלול הנסיבות, לא ניתן להצביע על תשתית להתקיימות החריג לחסינות...להיפך, ממכלול הדברים עולה כי הדברים נוסחו בזיהרות ובריסון, תוך מתן הדעת לשלב הדיוני בו מצוי כל עניין או נושא ופרקליט המדינה פעל בתום לב מוחלט".

15. אינני מקבלת את עמדתה. בית המשפט כבר הביע לעיל את דעתו השלילית על העברת ההליך השיפוטי לזירה העיתונאית. הדברים הנאמרים בריאיון של פרקליט המדינה נתפשים בעיני הציבור ככאלה שנבדקו באופן יסודי. לטעמי, הענקת ריאיון על ידי הגורם הבכיר במשרד המשפטים המביע דיעה לגבי עובדות שלא התבררו לפני בית המשפט – המהווה את האכסניה הראויה לכך, יש בה כדי לערער את אמון הציבור הן במערכת המשפט והן בגורמי התביעה והאכיפה.

16. לא זו אף זו – אחת מעילות התביעה הינה הפרת חובה חקוקה (בעניין הסוביודיצה). חובה זו חלה על הנתבע במשנה תוקף וביתר עוצמה. אם תתקבל עילה זו (ולעניין זה אינני נוקטת עמדה בשלב זה של ההליך), כיצד ניתן להעלות את הדעת כי הנתבע, כשומר הסף של תקינות הליכי המשפט הננקטים ע"י המדינה, יהיה מוגן מפניה מתוקף החסינות?

17. הנני מקבלת את עמדת התובע כי חריגותיו של הראיון מוציאה אותו לכאורה מכלל פעולתו הרגילה של הנתבע. גם שאלת היקף התייחסותו של הנתבע לתובע כחלק עיקרי או משני מהראיון ו/או העובדה כי הנתבע התבקש, ע"י גורמים שונים, להתראיין אינם נראים רלבנטיים בעיני. משכך- האמור בס' 48, 51 לתגובה נדחה על ידי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11-02-33258 אולמרט נ' לדור ואח'

תיק חיצוני :

1
2
3
4
5

אשר על כן הנני דוחה את הודעת המדינה ומקבלת את השגת התובע.

כתבי הגנה יוגשו תוך 30 יום.

ריבה ניב, שופטת

6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

ניתנה היום, כ"ו תשרי תשע"ב, 24 אוקטובר 2011, בהעדר הצדדים.

חתימה